

Bila je to sveta noč, kakoršne še ni pomnila stara Reza. Mati in sin sta pokleknila pred novorojenega Jezusčka in se zahvalila za srečno vrnitev. Anton je potem pripovedoval, kako bi bil kmalu utonil, da se ni še pravočasno oklenil vesla nekega mornarja, kateri ga je potegnil do čolna, da je zlezel vanj.

Zjutraj je bil velik dan, ko sta vstala mati in sin. Prva pot je bila v cerkev, kjer sta se še enkrat zahvalila Zveličarju, da se spet vidita po tako dolgi ločitvi.

Ko sta se vračala domov, je rekla stara mati: „Velikokrat me je že uslišal milostljivi Jezusček, ko sem ga prosila milosti. A da me bo še na jesen življenja tako razveselil, tega si skoro nisem mogla misliti! Češčeno bodi njegovo sveto ime!“

Osojski.

Kaj vse Miklavž vé!

Predlanskim o sv. Miklavžu se je Zorinovemu Tončku res slaba godila. Seveda, repa in šiba — to že niso darovi, da bi jih bil človek posebno vesel. In še kakšna šiba! Brezovka s petimi vrhovi! Vsak vrh pa je imel listek, kjer je bil zapisan en Tončkov greh. Po pravici in odkrito povedano, Tonček ni boljšega zaslužil. Bil je ves drugačen kakor brat Lojzek. Kratko in malo: bal se je vsake hvale, zato ga tudi niso hvalili ne v šoli, ne doma in najmanj sosedje po vasi.

A prebrisan je bil. Ni verjel vsega in vsakemu kar na besedo. To njemu ni šlo v glavo, kako more Miklavž vedeti vsakega otroka napake in vrline. Mati so sicer vedno trdili to, a verjel ni. No in če bi Miklavž vedel, da on ni priden, tolažil se je s tem, da se Miklavž lahko zmoti, in dá njemu vse dobro mesto Lojzku, ker bo delil v temi. Da se je opeknel, sem povedal že od začetka, pa prišel je tudi do pričanja, da Miklavž res vse vé!

Zarana je vstal na dan sv. Miklavža. Hitel je k oknu, kamor je bil nastavlil. Žalostne reči je uzrl. Njegov klobuk je bil poveznjen, pod njim je bila repa, a v repo je bila zapičena šiba ter gledala skozi klobukovo luknjo na vrhu beli dan. Najprvo je pregledal napise. Na srednjem je bilo zapisano: ker se v cerkvi grdo obnašaš.

„Hm, to je deloma res.“

In Tonček se je spomnil, kaj je bilo pred nedavnim časom. Stal je v cerkvi tam pred altarjem. Mihčev Tonač je pa sedel na tisti klopici, ki jo cerkovnik podstavi gospodu, kadar izpostavljajo Najsvetejše. Tonček se je naveličal stati in nevoščljiv je bil Tonaču, da bi ta vedno sedel. Jel ga je torej vleči za ušesa. Oni tega seveda ni bil vesel in je odgovarjal s sunki. Cerkovnik ju je opazoval. Ko se mu je zdelo zadosti, je šel tja, prijel Tončka za ušesa in ga tiščal k tlom, da je pokleknil. Oče so to videli in zelo jim je bilo hudo. Ko so prišli domov, so natresli ajde na tla, pa niso poklicali putek k nji, ampak Tončka. Šel je, rad seveda ne.

Na ta dogodek si je domislil Tonček pri prvem listku.

„Ker se preteplješ“, mu je grozil drugi vrh.

Zdaj se mu je že čudno zdelo. Nehoté se je vprašal: „Kaj tudi to vé?“

Za pretepanje pa je bil Tonček kot ustvarjen. Redko je prišel iz šole, da bi ne bil povaljal tega ali onega. Najbolj sirov je bil proti Ženkovemu Pepčku. Pepček je bil namreč v šoli prvi, Tonček zadnji. In nekoč je rekel „prvi“ „zadnjemu“ na poti iz šole: „Saj nič ne znaš.“

„Tebe položiti na tla“, je bil odgovor. To se je tudi zgodilo. Prijel ga je, stresel ga in vrgel z vso močjo šibkega nasprotnika. Ko je ta pobiral svoje prerahljane kosti, so zapazili, da mu teče kri iz nosa in ust. Dogodek ni ostal prikrit in Tonček zopet enkrat ni bil pohvaljen.

Da Miklavž to misli, je takoj iztuhtal.

„Ker lažeš“, mu je žugal tretji vrh.

„Joj, še to vé, kaj je bilo po letu“, je vzdihnil.

Če mu je kazalo, je Tonček res lagal. Posebno kosmato se je bil nalagal po letu.

Pustili so ga samega doma. Drugi so odšli na polje. Dali so mu sicer kos kruha, a tolči suh kruh se mu ni ljubilo. Malo smetane na kruhu bi bilo bolje. Šel je v kuhinjo k omari, jo odprl in stikal po predalih. Prav v zgornjem predalu je bila latvica kislega mleka. Tu je mislil posneti malo smetane in obdolžiti molčečo mucu.

Latvica pa je bila preveč težka, omahnila je njegovim rokam, in na tleh je bilo toliko črepinj, da najbolj prebrisan Ribničan ne bi napravil iz njih cele latvice. Malo je bil v zadregi, a kmalu si je pomagal. Kakor prej, tako naj ga tudi zdaj reši muca. Vse je premislil, kako bo govoril, da bodo verjeli.

Muca pa je bila prav pohlevna in prijazna živalca. Ko so odšli drugi na bližnje njive, šla je za njimi in tamkaj lovila miši. Na to se Tonček ni domislil.

Tudi tisto popoldne je bila na polju. Mati so jo videli, kako je prežala na miško, kako se je igrala z njo in kako jo je pohrustala. Potem je ležala mirno na solncu. Ko je torej mali lažnik zvečer trdil, mačka je naredila škodo, so vprašali mati z vso resnostjo: „Čigava?“ Šel je v nastavljeno past in trdil, da domača. Seveda so mu mati povedali, da je bila domača mačka, a tista na dveh nogah.

„Ker se ne učiš“, mu je klical listek četrtega vrha.

Tonček je zmajal z glavo, češ: nemara pa Miklavž res vse vé.

E, šola! te res ni bil vesel. Po poti v šolo je sicer prijetno, a v šoli žalostno za Tončka. Če kdo pové kaj prav nespametnega, je to gotovo on; če kdo molči, ko je vprašan, je zopet on; če kdo kleči za kaznen, zopet Tonček.

Kaj čuda, da je vedel Miklavž tudi o tem!

„Ker nerad moliš“, je bilo zapisano na zadnjem listku.

In zdaj je Tonček vzdihnil s prepričanjem: „Miklavž res vse vé.“

Ne, molil pa ni rad; Lojzek je molil vsak večer tako lepo, Tonček se je temu izognil, če se je le dalo. Mati so ga sicer klicali: „Pojdi sem, bova molila.“ A imel je vedno kak izgovor, da mora še to in ono storiti. Če je bilo pa že bolj pozno in so ga klicali k molitvi, je bil kar nenadoma tako zaspan, da ni mogel moliti, ampak je moral iti spat.

To je Miklavž vedel.

Ko se je prepričal, da Miklavž res vse vé, hotel je nesti šibo v peč. A oče so bili mnenja, da vsaka reč enkrat prav pride in mu tega niso pustili. Nad vrata so jo spravili tako, da so vrhovi doli gledali.

Tonček je pogledal takrat očeta prav s „ta belim“, tako je bil nejevoljen.

A vse to je bilo predlanskim.

Lani Tonček ni dobil šibe. Tisti strah nad vrati, ki je imel pet vrhov, vedni opomini v šoli, vedni opomini doma so vendar nekaj izdali. Popolnoma ga sicer niso zapustili grehi, a če so bili prej veliki, so bili zdaj majhni. Zato Miklavž ni dal repe in šibe. Tako ga seveda ni obdaroval kot Lojzka, a kar tako ga tudi ni pustil. Letos pa bi se znalo zgoditi, da dobita oba enake darove. Tončku je znano, da Miklavž vse vé, zato prav pridno moli in vsak večer dostavi še en očenaš v čast sv. Miklavžu.

Morda vam o priliki sporočim, kako bo letos.

Selko.

Sestrino pismo.

(Priobčil Fr. Zdravko.)

10. decembra 1901.

Dragi bratec!

Kaj naj Ti odgovorim na Tvoje zadnje pismo? Takšnega parkeljna si mi poslal na razglednici, da me je vselej groza, kadar ga pogledam. V košu ima že dva poredneža: eno dekletce in enega dečka. Morda pa misliš, da gleda tudi po meni? O motiš se, dragi bratec. K nam sploh takega parkeljna ni bilo. Gotovo hodi tak samo po Ljubljani. Morda je hotel pa